

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in namočeneem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 98 • Maribor, torek, dne 27. avgusta 1940 • Leto XV

O novem redu in načrt-nem gospodarstvu

O novem evropskem redu vedo mnogo povedati. Pozablja pa, da novi red ni srajca, ki jo vsak dan oblečemo in po potrebi menjamo, da služi svojemu namenu. Novi red je gospodarskopolična stvar, ki naj bi se uveljavil po vseh evropskih deželah. Ali te dežele imajo vsaka svoje gospodarstvo, vsaka svoje gospodarske razmere, kmetijstvo, rudarstvo ali industrijo. To gospodarstvo je odvisno od tal ali zemlje, naravnih dobrin in geografske lege, ki je za gospodarstvo ali ugodna ali manj ugodna. Od vseh teh stvari je odvisna uvedba načrtnega ali dirigiranega gospodarstva, če red ni bistveno v temelju izpremenjen.

Oznanjevalci novega reda pravijo, da za novi red ni važen ugoden socialni položaj ali standard prebivalstva, ampak le delo, produkcija, blago. S temi izjavami priznavajo, da pomeni napovedani novi red predvsem pospešeno izkoriščanje dela, ki se mora izvesti na vsaki strani.

Z novim redom torej ne mislijo na novi red, ampak le na novo disciplino in kanalizacijo gospodarstva, ki ga je dosedanj liberalizem pritiral do nekega anarhizma.

V gospodarstvu sta važna dva momenta, produkcija in konzum. Pripovedujejo, da je bogata Jugoslavija kakor ustvarjena za novi red. Ta trditev pa skoraj ne velja. Jugoslavija je agrarna dežela, nekaj rud ima in nekaj premoga. Njena geografska lega pa ni gospodarsko tako ugodna, kakor trdijo nekateri. Nahaja se v zapuščenem kotu Evrope. Razvita še ni dovolj, ima razmeroma malo industrije in na severu in severovzhodu se nahajajo dežele, ki so tudi agrarne in močno konkurenčne. Pšenica, ki je pri nas veljala domala 200 din 100 kg, je bila postavljena na Reko v veliki množini po 90 din 100 kg. Enako je z drugim blagom. Trg, ki ga ima Jugoslavija sedaj, je nestalen in tudi o sedanjih trgovini se lahko reče, da bi se morala štirikrat povprečno povečati, da bi postala krepka opora našega gospodarstva.

Iz vseh teh razlogov in ker Jugoslavija od zunanje trgovine trajno ne bo mogla živeti, sta v našem gospodarstvu predvsem dve stvari. — Pospeševati je treba agrarno produkcijo in jo negovati, da bomo imeli kruh doma, ker sedaj znaša uvoz kmetijskih produktov skoraj toliko kakor izvoz, in pa predelavati moramo pričetni naše surovine doma. Z izvažanjem nepredelanih produktov, surovin, si napravljamo eno največjih škod. Tu sem ne spadajo samo rude, sem spada les, kože, volna, razna semena itd.

Naše gospodarske reforme morajo torej iti v tem pravcu. Rekli smo, da je sedanj trg nestalen. Ugodne so zanj sedanje razmere. Napačno bi pa bilo, če bi se pričakovalo, da je trg stalen ali kateremkoli drugemu gospodarstvu v eksploatacijo. Naša tendenca mora biti res, da se ustvari med državami enakopravni gospodarski sporazumi glede produkcije in konzuma, torej glede izmenjave blaga, toda načela gospodarskih podreditev bi ne mogli odobravati. Jugoslavija ima svojo gospodarsko bodočnost ob Sredozemlju in v Orientu, z zahodno in centralno Evropo jo bodo pa v bodoče vezale samo bolj prometne vezi, ki bodo vezale Evropo in Azijo. — To bi bilo tudi tedaj, če bi se opustile carinske meje in bi Evropa postala gospodarska enota v obliki zveznih držav.

Obletnica hrvaškega sporazuma

Včeraj dne 25. avgusta 1940 je minilo eno leto od takrat, ko je bil podpisan na Bledu hrvaški sporazum. Sporazum sta podpisala predsednik vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS in SDK dr. Vladko Maček.

V državi je po podpisu sporazuma nastalo nekako psihološko olajšanje, ker se je s tem poravnal spor, ki je izrazil trajal nad deset let. S podpisom sporazuma je bilo ustrezno zahtevam Hrvatov, ki so se pritoževali, da v državi niso enakopravni in zahtevali, da se v polni meri vpoštevajo njih narodnostne in kulturne kakor tudi gospodarske svojstvenosti. Princip sporazuma je bil enakopravnost in demokracija, kakor je opozicijska koalicija na dr. Mačkovi listi pri zadnjih volitvah v narodno skupščino posebej poudarjala.

Hrvaški sporazum je za našo državo zgodovinsko važen dogodek. Če bi se izvrševal skoz in skoz v duhu, v kakršnem je bil sklenjen, bi okrepil državo in jo privedel do mirnega demokratičnega razvoja vsaj, ko minejo sedanje neprijetne mednarodne trzavice,

Sporazum doslej namreč ni prinesel tega, kar se je od njega pričakovalo z ozirom na preureditev države. HSS se

je, skoraj bi rekli, odrekla načelom, za katere je šla v boj skupaj z združeno opozicijo.

Zato smatramo socialisti za potrebno, da o priliki obletnice sporazuma naglasimo ponovno potrebo njegovega izvajanja v duhu načel demokracije in svobode, zlasti pa socialne enakopravnosti za vse državljane in za vse dele države.

Pred napovedanimi reformami

Seja ministrov v Zagrebu

Za obletnico sporazuma je napovedana seja vlade v Zagrebu. Tja so prišli vsi ministri že v nedeljo. Ta dan se je vršil pred dr. Mačkom in člani vlade nastop hrvatskih kulturnih društev v »Narodnem gledališču«.

»Hrvatski dnevnik« napoveduje, da

bo seja vlade dne 26. avgusta sklenila velike gospodarske reforme. Zaključuje pa svoje poročilo o kulturni snovitosti besedami: »Države, sistemi in režimi so prehodni, ono kar je trajno, je narodova duša.«

500 letal nad Anglijo

Ojačanje nemških letalskih napadov na Anglijo

Dne 25. avgusta so pričeli Nemci ponovno z večjimi letalskimi napadi na Anglijo. Sodijo, da je pri teh napadih sodelovalo vsaj 500 letal.

Popoldne so letala napadla London. Toda samo okrog 20 letalom se je posrečilo predreti obrambno črto in prispeti nad sredino mesta, kjer je bila vržena ena bomba.

Angleži poročajo, da so sestrelili 48 letal, sami pa so jih izgubili 10. Skupne izgube Nemcev od sobote in nedelje znašajo 99 letal. Celotno število sestreljenih nemških letal nad Anglijo se je povzpelo na 1175. V tednu od 18. do vključno 25. avgusta je bilo sestreljenih 387 letal. Največje izgube so imeli Nemci po angleških poročilih v tednu od 11. do 18. avgusta, ko je bilo sestreljenih 544 letal.

V Londonu so Nemci napadli z bombami neke tovarne in letališče v predmestju.

Napadi Angležev

Istočasno javljajo Angleži, da so napadla njihova letala nemška oporišča v Franciji, Belgiji in Holandiji ter tovarno avtomobilov Daimler v Stuttgartu. V tej tovarni so bombe povzročile požar, ki so ga angleški letalci videli na razdaljo 100 km. Nadalje so bile bombardirane tovarne v Ludwigshafenu, Frankfurtu na Meni in ponovno elektrarna pri Kölnu.

Razen tega so angleška letala metala bombe in obstreljevala tudi topniška oporišča Nemcev na francoski obali od Calaisa proti Boulogne sur Mer, od koder Nemci obstreljujejo angleško obalo.

Volna v Afriki

Letalski spopadi

Po zavzetju angleške Somalije ni iz Afrike nobenih poročil o kakšnih večjih akcijah. Obe strani se omejujeja na letalske napade na razna oporišča.

Italijani razen tega poročajo o uspešnih napadih svojih letal na Malto, kjer so sestrelili 4 angleške, dočim so sami zgubili eno letalo.

Neko letalo pa je obmetavalo Gibraltar in tam zasidrane ladje z bombami.

Nemška poročila o letalskih napadih

Nemci so po večdnevem presledku izvršili reorganizacijo svojih letalskih sil in so njihovi napadi dne 24. in 25. avgusta bili izvršeni na vsem področju južne Anglije tja do londonskih predmestij. Nadalje so napadla letala največjo vojno luko Portsmouth in se pojavila tudi nad srednjo in severovzhodno Anglijo.

Te srđite napade nemških letal spravljajo v zvezo s prihodom Hitlerja v glavni stan nemške vojske, ki je nekje na zapadu. Italijanski tisk je bil prvi, ki je opozoril na to, da bi obisk Hitlerja v glavnem stanu vojske utegnil pomeniti pričetek nemške akcije velikega obsega.

Nemško poročilo pravi, da so dosegli nemški letalci največji uspeh z bombardiranjem tovarne za izdelovanje motorjev za angleška lovka letala, na katero je bilo vrženih več ton bomb. Nadalje so Nemci razdejali dvojje letališče v Mastonu in Canterburyju.

Nemci tudi poročajo, da je obramba angleških lovskih letal zadnje dni močno popustila. Skupno so Nemci sestrelili nad Anglijo v soboto, dne 24. avgusta 65 angleških letal, izgubili pa so 20 letal.

Obstreljevanje preko Kanala

Nemška in angleška artiljerija se sedaj stalno obstreljuje preko Kanala. V koliko je to obstreljevanje vojaško vzeto učinkovito, je težko presoditi. Gotovo pa je, da je zelo drago in da, ako ne bi imelo posebnega učinka, bi se ne izplačalo.

tvornice za letala. Ameriški novinar Stuart poroča potom CBC, da so ti napadi imeli velik učinek, ker so bili izvedeni po načrtu in da bi utegnili napadi z najnovjšimi letali povzročiti še večja opustošenja.

Izvoz in uvoz Anglije v Juliju

Tajnik angleškega trgovinskega ministrstva je objavil podatke o zunanji trgovini Anglije v Juliju. V tem času je Anglija uvozila 4 in pol milijona ton živil in raznih surovin. Od januarja dalje se uvoz povečuje. Od začetka nemške blokade je pristalo v angleških lukah 33.000 ladij. To se smatra kot eden največjih uspehov angleške vojne mornarice, ki te ladje spremlja. S tem je zagotovljena prehrana prebivalstva in preskrba tovarn s surovinami.

Vojna bo trajala dolgo

Zaenkrat ni misliti na to, da bi sedanja vojna skoro zaključila. Do tega naziranja prihajajo tudi švicarski listi, ki pravijo, da bi sicer ne imelo pomena, da je Nemčija razglasila totalno blokado Anglije, ako bi računala s skorajšnjim koncem vojne.

Tudi nemški časopisi opozarjajo na to, da bo vojna še trajala in da bo težavna.

Hrvaška mora dobiti še več ozemlja,

sicer ne more živeti.

»Hrvatski dnevnik« piše: »Najvažnejša posledica sporazuma z dne 26. avgusta je vsekakor osnivanje banovine Hrvatske. Ta akt predstavlja zmago hrvaškega narodnega načela in začetek afirmacije hrvatske državnopravne federativne misli. Izven banovine Hrvatske je ostala Subotica. En sam pogled na zemljevid nam pokaže zemljepisni politični nesmisel položaja turške Hrvatske (Bosna)... Brez žitorodnih krajev Banata, vzhodne Hrvatske in rudarskih krajev Bosne je otežkočeno rešenje takozvanih pasivnih krajev.«

Hrvati torej zahtevajo še več ozemlja za svojo banovino. Za se reklamirajo tudi Bosno. Muslimani pravijo, da hoče tudi Bosno. Muslimani pa pravijo, da hočejo imeti lastno banovino. Težko je, kana načelo življenjskega prostora. Laki ki v zapuščenem kotu na Bl morajo ute-

Romuni in Madžari so se razšli

Pogajanja prekinjena.

Pogajanja v Turn Severinu med Romunijo in Madžarsko radi nove razmejitve med obema državama so se razbila in obe delegaciji sta odpotovali. Romuni so hoteli, da se najprej razpravlja o izmenjavi prebivalstva, Madžari po o odstupu ozemlja. Razen tega so Madžari zahtevali desetkrat več ozemlja od Romunije, kakor pa so ga jim bili

Romuni pripravljene odstopiti.

V Berlinu in Rimu so trdno upali, da bo prišlo med obema državama do sporazuma in da se jim bo na miren način posrečilo pomiriti južovzhodno Evropo. Nemčija je celo poslala posebnega odposlanca v Turn Severin kot opazovalca. Prišlo pa je drugače. Romuni so pričeli postajati nepopustljivi in t. i. »na

Borba za vrata v in iz Sredozemskega morja

Anglija ne napada, ker želi pridobiti na času.

Svetovna vojna 1914 se je razvijala bistveno drugače, kakor se razvija sedanja. Zapletena je bila vanjo skoraj vsa Evropa, sredi vojne pa celo vse svetovne zemljine. Ali so posamezne države ostale nevtralne ali ne, sploh ni bilo bistvenega pomena, ker so bile v vojno zapletene Evropa, Amerika, Afrika in Azija. V sedanji vojni je položaj precej drugačen.

Sedanja vojna se je pričela med Anglijo in Francijo na eni strani, na drugi strani pa Nemčija. Tik pred zlomom Francije je stopila v vojno tudi Italija. Po zlomu Francije stoje v boju na eni strani Anglija, na drugi strani Nemčija in Italija.

Razlika je torej v dejstvu, da se je udeleževalo svetovne vojne mnogo več držav, kakor sedanje, vendar je bil obseg vojne dejansko manjši kakor je sedaj. Nasprotno pa je sedanja vojna bolj tehnizirana in več vojaštva je zbrana na bojiščih.

Iz poteka sedanje vojne je razvidno, da se

vojne sile koncentrirajo takorekoč na treh točkah.

V Afriki se pričenjajo borbe okoli Sueskega prekopa in za Egipt, ki dominira nad njim, dalje okoli morske ožine Gibraltar, to je za oboja vrata angleškega

imperija v Sredozemsko morje, ki vodi v svet preko tega morja. Jako verjetno je, da napad na britske otoke niti ni glavni namen ofenzive, marveč bolj sporedna akcija, ki naj omogoči uspehe drugod in zlomi svetovno hegemonijo kolonialnega imperija s tem, da si druga stran pridobi popoln vpliv v Sredozemskem morju.

Sredozemsko morje je za vpliv v Afriki in Aziji velikega pomena

že od nekdanj in mnogo vojn je že bilo za ta vpliv.

Pa tudi v Atlantskem Oceanu je imperij ogrožen z ofenzivo proti Veliki Britaniji, ki ima velik pomen, da imperij ne more koncentrirati svojih sil v enem samem pravcu. Položaj za angleški imperij bi se pa še poslabšal, če bi se tudi Španija udeležila vojne, o kateri pišejo, da se pridruži vojni »o pravem času«, da si po stoletjih zopet osvoji trdnjavo Gibraltar.

Ofenziva proti Veliki Britaniji je sicer važna, zlasti moralno. Mnogo važnejše je pa vojevanje za Sredozemsko morje, ker gre tu za ogromni vpliv, ki ga zmagovalac lahko pridobi ali premaganec izgubi. Vse te razmere in razsežnost bojišč so vzrok, da ostaja Anglija samo v defenzivi in je eventualni izid vojne res odvisen od časa.

Ustanovitev slovenskega gospodarskega odbora?

Trgovsko združenje pravi, da je aprovizacija Slovenije z živili in surovinami resno ogrožena. V ta namen predlaga ustanovitev slovenskega gospodarskega odbora, ki bi prevzel nalogo, da nevarnost prepreči. V ta odbor naj bi šli zastopniki vseh gospodarskih organizacij. O konzumentih apel ne govori, dasi so ti glavni interesi na tem vprašanju. Nastane pa človek ob tem predlogu mnenja, da je predlog zamisel, ki ni dovolj globoko zasnovana. Glede prehrane je Slovenija pasivna, zato je vprašanje važno. Ali mi vemo, da je gospodarska celota cela država. Gospodarstvo se sploh vedno postavlja na stališče, kadar gre za gospodarska, socialnopolitična in druga taka vprašanja, v zaščito privilegijev gospodarstva. S tem je priznано, da je gospodarstvo celota. Istotako je preskrba državljanov v sedanjem času skupna

zadeva. Prevelika razcepljenost bi utegnila dovesti do prehudega birokratizma in sebičnega ravnanja pri reševanju preskrbe državljanov. — Rekli smo, da je Slovenija pasivna. Svojo aktivnost vzdržuje z industrijo in svojo pridonostjo. Zgodi se pa lahko v teh razmerah, da naša industrija ne bo polno zaposlena ali zelo slabo. Tedaj nimamo nobene zamene za svojo preskrbo in kjer ni kompenzacije, ni blaga. — Razumljivo je, da se osujejo povsod gospodarski odbori. Potrebni so. Od nekdanj jih mi zagovarjamo. Ali ti odbori, oziroma odbor, mora veljati za vso državo in obsegi zastopnike gospodarstva in konzumentov. Posamezni krajevni ali pokrajinski gospodarski odbori, ki ne tvorijo enote za vso državo, pa bi težko vršili svojo nalogo ali pa bi bili celo nesposobni, da jo vrše.

Dama in po svetu

Kako presoja položaj ob obletnici sporazuma »Hrvatski dnevnik«. Tarejo nas vsakodnevene skrbi, zima, ki se približuje nas po pravici navdaja s strahom in široki sloji naroda na Hrvatskem zahtevajo stanovitega olajšanja. To da tega olajšanja nimajo niti v svojem saboru, niti v gospodarskem blagostanju. Naši politični problemi so samo deloma rešeni, med tem ko gospodarski problemi sploh niso rešeni. Letošnja žetev bo slabša od lanske, cene kruhu so že znatno poskočile, vse se je podražilo, a narodov dohodek se ni zvišal. Zato ni čudno, ako se na Hrvatskem vedno glasneje čuje zahteva, da se že enkrat prične intenzivno delati.

Čičenjeje v Sokolstvu. Sokolska župa v Beogradu je pričela izdajati glasilo »Oko Sokolovo«, v katerem se je postavila v sedanjopravi Sokola, kateri očita, da je v rokah framasonov. Med drugim je objavila tudi seznam znanih sokolskih prvakov, ki so bili vsi člani framasonskih lož. Ti napadi so napolnili glavno upravo Sokola, da je sklenila nastopiti proti »Sokolovemu očesu« in njegovim pobornikom v obrambo ugleda in časti napadenih prvakov.

Seja tajništva delavskih zbornic se je vršila te dni v Beogradu. Razpravljali so na seji zlasti o nameranih reformah. Delavske zbornice so sedaj, razen hrvaške, vse jugoslovske in je zaradi tega prišlo na seji do veljavne samo njihovo mnenje.

Kako bo s prehrano na Hrvatskem? Tudi na Hrvatskem, ki je v prtežni večini poljedelska in zelo plodna, ako izvzamemo Dalmacijo, inajo letos silne skrbi s prehrano. Ravnatelj »Hrvatske gospodarske sloge«, prof. Ljudevit Tomčić, je izjavil časnikiarjem, da bo od 99 srezov samo devet pridelalo več žita kot pa ga potrebujejo. 66 srezov je pasivnih, 24 srezov se bo komaj prehranilo z lastno žetvijo. Skupno bo manjkalo Hrvatski do nove žetve 20.000 vagonov pšenice, ki jo bo treba nadomestiti s koruzo. Okrog 2 milijona kmetov na Hrvatskem mora kupovati kruh. Pomanjkanje pšenice ni samo posledica slabe letine, ampak je vzrok v tem, ker smo lansko leto preveč pšenice izvozili in zlasti tudi vse zaloge, ki bi nam bile sicer zadoščale za pokritje primanjkljaja v letošnji slabi letini. Tomašić pravi, da je treba staviti pod državno nadzorstvo (najbrž je mislil banovinsko), trgovce z žitom, mline in kmete.

Bencin je zopet dražji. Cena bencinski mešanici je ponovno povišana od din 7.15 na din 7.40 do din 7.50 za liter.

Dostava pošte tudi popoldan. V poletni dobi se je vršila dostava pošte v mestih le dopoldan. Od dne 26. t. m. se vrši dostava tudi popoldan, kar velja za Ljubljano, Celje, Kranj, Maribor, Mursko Soboto in Ptuj.

Proizvodnja sladkorne repe bo znašala letos 100.000 vagonov in bodo iz nje pridelali 12.000 vagonov sladkorja. Razen tega je še 600 vagonov zaloge, ki bo zadostovala za mesec september.

Slaba žetev pšenice. V Sremu je dala letošnja žetev pšenice 6 do 7 meterskih stotov po hektarju, dočim prejšnja leta 14 do 18 meterskih stotov.

V Zagrebu manjka masti. Vsled pomanjkanja mesa je mestno poglavarstvo v Zagrebu zaplenilo v mestni hladilnici okrog 40.000 kg svinjskega mesa v rednosti okrog 750.000 dinarjev. Ta zaplemba bo omogočila preskrbo Zagrebčanov

nov s svinjino za par dni. Primanjkuje pa slanine in masti, torej glavno, kar prebivalstvo potrebuje.

V tovarnah testenin ustavlja delo. V zagrebški tovarni testenin »Mlinarka«, ki je izdelovala okrog 50 raznih proizvodov, so ustavili delo, ker ni moke.

Kako je izgnilo olje v Dalmaciji? Dalmacija brez olja. Človek bi tega ne verjel in vendar je res. Takole pišejo »Novosti«: Olja je naenkrat zmanjkalo in ni ga bilo več mogoče dobiti za ceno od din 17 do din 20, ampak samo se za verižniško ceno din 30 za liter. Oblasti so poskušale maksimirati ceno, lovile so nepravilne prodajalce, plenile olje, ki so ga prodajali dražje, kot po najvišji ceni, toda vse ni nič pomagalo, olja ni bilo več mogoče kupiti po ceni, ki je bila določena, ampak samo za drag denar. Krompir stane sedaj din 3 za kg, dočim je bil lansko leto po din 1.

Pomanjkanje olja v Varaždinu. Hrvaški listi se razburjajo nad pomanjkanjem olja v Varaždinu, češ, da je to nerazumljiv pojav, ko imajo v Varaždinu vendar kar dve tovarni za olje in ga je bilo nedavno še v obih tovarnah dovolj olja na zalogi.

Kar osem ubojev v eni vasi. V Zagrebu bo te dni pričel proces proti Martinu Kovačeviću in 13 njegovim pomagačem iz vasi Vežišče, občina Vojni Križ ki so obtoženi za nič manj kot osem ubojev. Ozadje tega procesa je to-le: Leta 1938 je bilo 35 kmetov iz te vasi obtoženih radi več ubojev in 25 drugih razbojniških dejanj. Glavni obtoženec je bil nekí Tomo Kosak. Vsi, razen enega pa so bili oproščeni in Ivan Kosak, ki je bil tedaj med obtoženimi, je po svoji vrnitvi postal predsednik vaske podružnice HSS. Od tega časa so pričeli prepri med dvema skupinama kmetov, ki so bili eni s Kosakom, drugi z Martinom Kovačevićem. V vasi je začela prava gverilska vojna. Ljudje so napadali drug drugega na domovih in na cesti, vseprek se je streljalo s puškami in od 25. junija 1939 pa do 2. avgusta 1939 je bilo ubitih nič manj kot osem vaščanov v teh medsebojnih bojih. Streljali so se kar pri belem dnevu in celo neposredno pri pogrebu te ali one žrtve. Poleg kmetov je sedaj obtožen tudi bivši vodja žandarmerijske postaje Andrija Veljača, češ, da je zalagal ubijalce z orožjem in municijo. Orožnik pa je sprejem obtožnice odklonil, ker se nahaja sedaj v Srbiji in pravi, da zanj ni pristojno hrvaško sodišče. Zanimivo je, da za tri ubite kmete ne vedo, kdo jih je ubil in radi uboja te trojice ni nihče obtožen.

Uničeno romunsko potniško letalo. Skoro istočasno kot letalo našega »Aeroputa«, se je zrušilo na zemljo letalo, ki je letelo iz Bukarešte v Arad. Letalo je med nevihto treščilo v skale in se razbilo. 16 potnikov se je ubilo, 6 je težko ranjenih.

Povišanje mezd delavcem v Angliji. Okrog milijon delavcev v letalski industriji bo prejelo povišanje mezd. Nadalje so dosegli znatno izboljšanje nočnih doklad in nadur.

Železnice ne smejo povišati tarif. Vlada v Angliji je prepovedala železniškim družbam zvišati prevozne tarife.

Živila za zasedene države. Iz Anglije poroča Reuter, da ima angleška vlada pripravljene velike količine živil v Kanadi, ki jih bo stavila takoj na razpolago od Nemcev zasedenim državam, čim se bodo Nemci umaknili.

Oživela vloga češkega švejka. Češkoslovaška vlada v Londonu oddaja po londonskem radiu vsak dan trikrat svoja češka poročila na kratkih val. 31 m in sicer ob 6. uri zjutraj, ob 6. uri zvečer in ob pol 22. uri. Zvečer ob 6. uri je po poročilih tudi glasbeni program, vsak četrtek pa nastopa švejk v dvočgovoru o političnem položaju.

3 milijone ton krompirjevega listja bodo v Nemčiji vsako leto porabili za izdelovanje celuloze, ki jo bodo izdelali 675.000 ton.

2 milijardi 143 milijonov ljudi živi sedaj na naši zemlji. Prostora bi imelo še desetkrat toliko ljudi.

Zane Grey:

143

Mož iz gozda

»Kako ti je. Roy? Veseli me, da te vidim spet na nogah«, je rekel Dale. Ta mirni glas je Heleni spet vrnil samozavest. Zagledala je Bo. Ravno tisto Bo, samo bolj bleda in razmršena je bila. Potem je Bo zagledala svojo sestro, pohitela je k nji in se ji vrgla v naročje.

»Nell! Spet sem tukaj! Na varnem — vse je v redu! Nikdar v svojem življenju še nisem bila tako srečna!... Nikar mi ne govorite več o pustolovščinah! Nell, moja ljuba, stara mamica, — zdaj imam za vedno dovolj!«

Bo je bila vsa iz sebe od radosti, izmenoma se je smejala in jokala; a Helen ni mogla svojim čustvom dati pravega izraza. Njene oči so bile motne, da je Daleja komaj videla, ko se je nagnil nad njo, medtem ko je ona držala Bo objeto. A vendar je našel njeno roko, ki jo je tresoč se stegnila proti njemu.

»Nell... Moralo je biti hudo — za vas.« Glas mu je bil resen in vzdržen. Čutila je njegov vprašujoč pogled na svojem obrazu. »Msr. Cass mi je povedala, da ste pri nji. Tudi vem — zakaj.«

Roy je vse skupaj povedel v hišico.

Milt, eden izmed sosedovih fantov se bo pobrigal za tvojega konja«, je rekel, ko se je Dale okrenil k utrujenemu in zaprašnemu Rangerju. »Kje pa si Kuguarja pustil?«

»Domov sem ga poslal.«

»Sveta nebesa, Milt, če to ni imenitno!« je hihitaje vzklikala Mrs. Cassova. »Nas so mučile tukaj različne krbi. In Miss Helen je od upanja in hrepenenja po vas skoraj umrla.«

»Nell, zakaj pa si tukaj?« je vprašala Bo v neprijetni slutnji.

Namesto da bi ji odgovorila, je vedla Helen sestro v svojo sobo in je zaklenila vrata. Bo je zagledala prtljago. Izraz njenega obraza se je spremenil. Stari žar njenih govorečih oči je spet vzplamtel.

»Mar si je upal?!« je strastno vzkliknila.

»Drago dete — Bogu bodi hvala! Da te le spet imam!« je šepetala Helen, ki je spet mogla govoriti. »Vse drugo ni važno!... Samo zato sem molila!«

»Dobra moja stara Nell!« je šepetala Bo in objemala in poljubovala sestro. »Ti res misliš tako, o tem sem prepričana. Ampak to ni dovolj za tvojo malo sestro! Zdaj sem spet tukaj, živa, zdrava in podjetna. Na to lahko staviš... Kje je moj — kje je Tom?«

»Bo, že pet dni ni o njem ne duha ne sluha. On išče seveda tebe.«

»In tebe so — so pregnali s farme?«

»Da, žalibog«, je odvrnila Helen in s tresočim glasom ji je na kratko povedala zgodbo, kako je bila pregnana.

Bo je sunkoma izrekla nenavadno besedo, ki je bila bolj krepka kakor duhovita, ki pa je odgovarjala njeni strastni nejevolji nad nasiljem, ki ga je trpela njena sestra.

»Oh... Ali ve Tom Carmichael o tem?« je pristavila brez sape.

»Kako naj bi vedel?«

»Ko izve, potem... Oh, potem bo kakor da so vsi peklenščeki ušli iz pekla! Veseli me, da sem se še pred njim vrnila... Nell, škornjev ves ta prokleti čas nisem imela prilike sezuti. Pomagaj mi. In malo mila in tople vode in svežo obleko mi daj! Nell, moja stara, dobra punčka, jaz za te zapadnjaške pustolovščine nisem bila pravilno vzgojena. Preveč mehkužno!«

Potem pa je začela bombardirati Helenina ušesa z brzostrelnim ognjem svojih nenavadnih poročil: Dirjajoči konji in Riggs in tolovaji — in Beasley, ki si ga je hrabro privoščila, potem spet dolga ježa in eden izmed tolovajev, ki je pravi kavalir in junak, — boj z Riggsom — kri in smrt — in še ena dolga ježa — divje taborišče v temnih gozdovih — noč — izgubljeni se, pošastni glasovi — in spet dan — zarota — velika igralka, ki je svet ne pozna — Ophelia — Snake Anson — bankrotni tolovaji — tožeče stokanje in presunljivi kriki — kuguar — pobeg konj — boja in streljanje in spet kri in smrt — Wilson, junak — drugi Tom Carmichael — zažubljena v tolovaja s samokresom v roki — temna noč in Dale in njegov konj in spet dolga ježa in glad in: »Oh, Nell, on je bil res Teksanec!«

Helen je mogla razumeti, da so čudoviti in strašni dogodki vihrali nad plavalaso glavico njene ljubljene male sestrice, a njena klepetavost in čudna deklamacija sta jo tako zmedli, da ji je samo ta njen zadnji stavek ostal jasno v spominu.

Kmalu na to se ji je vendar posrečilo, da jo je prekinila z opombo, da je Mrs. Cass že dvakrat trkala in zvala k večerji in to dobrodošlo naznanilo je končno ustavilo veletok besed neukrotljive Bo.

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Župani iz rudarskih revirjev za žrtve druginje

Na pobudo župana s. Klenovška in Malovrha so župani iz rudarskih revirjev dne 23. avgusta obiskali bana g. dr. Natlačena in rudarskega glavarja, katerima so obrazložili ne vzdržan položaj starih in novih rudarskih vpo-kojencev vsled neprestano naraščajoče druginje. Na obeh mestih je bilo županom obljubljeni, da bo poskrbljeno za pomoč tem revežem. Upokojenci se nadejajo, da se bodo te obljube tudi izpolnile.

S pavovim perjem. Vodja belih se strašno hvali in sopiri, češ, da je njegova zasluga, da je bilo par mladih rokodelcev prevedenih v višjo kategorijo. Mi mu to veselje radi privoščimo, saj ga dobro poznamo. Prav tako pa nam je tudi dobro v spominu, da je njegov tovariš, ki je prišel v Trbovlje in na katerega je vodja belih zidal gradove, upeljal pri rudniku tako sramotno kategorijo za učene delavce, da so morali naši zaupniki z liste ZRJ neprestano posredovati radi krivic, ki so se go-dile tem delavcem, ko se vodji belih še niti sanjalo ni, da bo kdaj zaupnik. Zato pa zaslu-ži vso pohvalo tisti, ki je avidel krivico, ka-tera se godi omenjenim delavcem in jo skuša sedaj polagoma odpravljati. Vodji belih pripo-ročamo, da naj tisti čas, ki ga porabi za svoje slavo-speve, koristnejše izrabí, predvsem za to, da bo vplival na njemu privržene, da ne bodo denuncirali delavstva, kakor se je to zgodilo na »zunanjem obratu«, kjer bi bilo radi lažnji-vih ovadb skoro prišlo 10 lesnih delavcev ob kruh. — Zaveden rudar.

Vpisovanje v drž. meščansko šolo se bo vršilo v ponedeljek, dne 2. septembra in v to-rek, dne 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. ure. Starši si naj pravočasno priiskrbe davčna potrdila, ki jih rudniški nameščenci oz. upo-kojenci dobe pri rudniku oz. bratovski skladi-nici. Podrobna navodila dobite na oglasni de-ski v šolski veži in pa v letnih izveštjih, ki so jih prejeli vsi učenci meščanske šole. — Upraviteljstvo.

Vpisovanje v strokovno nadaljevalno šolo se bo vršilo v nedeljo, dne 1. septembra t. l. od 8. ure dalje. Pri vpisu je treba predložiti zadnje spričevalo in učno pogodbo. Pouk se začne v ponedeljek, dne 2. septembra ob 5. uri popoldne.

Naznanjan cenjenemu občinstvu, da sem se preselil s kleparsko delavnico v svojo hišo, zraven g. Weisa, Trbovlje II in se še nadalje priporočam za vsa stavbena in galanterijska dela, katera bom točno in strokovno izvrševal. Potrebni material stalno na zalogi. — Franc Sporn.

LAŠKO

Iz pivovarne. Delavci pivovarne imajo v enem oddelku takozvani polnilni stroji, ki je prava šiba »božja« za tiste, ki imajo z njim opravka. Vsak dan srečujemo na ulici delavce, ki so obvezani po rokah radi tega stroja. Nekaterim jih tako razmesari, da so za daljšo dobo na bolniškem dopustu. Pivovarna zapira steklenice s pločevinastimi kapicami, s podloženo plutovino. S posebno pripravo udarja polnilni stroj na ka-pice, odn. na rob steklenic, pri čemer morajo delavci operirati z golimi rokami. Često se zgodi, da steklenica ne vzdrži pritiska ter nevarno eksplodira in sunkoma požene črepinje v roke delavcu. Nekateri so bili težko ranjeni že po večkrat. Pri tem ne pomagata niti največja pazljivost. Delavci so mnenja, da bi podjetje na-bavilo nov polnilni stroj, ki delavstvu ni neva-ren, kakršnega ima pivovarna »Union« v Ljub-ljani. Vsekakor je ta želja delavcev upravičena, o čemer se lahko prepriča tudi inspekcija dela sama. Druga nevarnost tovarne je v tem, da njen kamin razširja neznošno množino saj po vsem mestu. Čudno je, da ostali dve tovarni ne razširjata takih saj. Uprava bi morala raz-mišljati o montaži tako zvanih kaminskih saje-lovk.

Pevski koncert »Huma«, dne 17. avgusta t. l. je imel rekorden poset. Dvorana »Sokolskega doma« je bila docela zasedena, kar je bil res izreden slučaj.

JESENICE

»Sodelavec« v teoriji in praksi. Na občnem zboru Kranjske industrijske družbe, dne 18. ma-ja t. l., je bilo sklenjeno, da družba poviša del-niško glavnico za 30 milijonov dinarjev z izdajo novih delnic v znesku 150 dinarjev nominalne vrednosti za delnico. Te nove delnice se bodo ponudile v nakup starim delničarjem, ki bodo pa plačali za vsako samo 15 dinarjev, ostanek od 135 dinarjev pa bo plačala družba iz svojih rezerv, ki jih je zbrala v ta namen. To se pravi, delničarji bodo plačali 3 milijone dinarjev, 27 milijonov dinarjev pa jim bo poklonila družba. Koliko delničarjev šteje KID in koliko delnic bodo dobili posamezniki oz. koliko milijonov bodo dobili poklonjenih posamezniki, bo pa na-pisal »Tovarniški Vestnik«. »Sodelavci« ne bo-do deležni teh delnic in tega 27 milijonskega poklona, dasi je nesporno, da so s svojim delom ustvarili tudi teh 27 milijonov. — Mi bi o teh stvarih ne pisali, ker so ... nekaj samo ob sebi umevnega, ako bi se nepre-stano ne žongliralo z besedo »sodelavec«.

KRANJ

Naš kranjski most bodo popravljali. — Občina Kranj razpisuje popravilo lesenega mo-stu čez Kokro. Mnogo je stal in bo še stal, ker kdo ve, če bo popravilo držalo. Les, je les in ima svoje račune, ki gredo hudo navzkriž z računmi gradbenih inženjerjev. Upajmo, da se bo popravilo posrečilo, da se b...

LJUBLJANA

Sprejemanje učencev v državno delovodsko šolo v Ljubljani. Državna delovodska šola v Ljubljani ima štiri oddelke: gradbeni, strojni, elektroinstalaterski in mizarski. Sprejemajo se samo pomočniki pripadajočih strok. — Solanje traja dve leti in polagajo učenci ob koncu izpit, ki je enakovreden mojstrskemu izpitu. Prijave se bodo sprejemale na Drž. tehnični srednji šoli (Aškrčeva 9) v Ljubljani v ponedeljek, dne 2. sep-tembra od 8. do 11. ure. Drugi pogoji so na razpolago v direkciji Drž. tehnične srednje šole v Ljubljani. Učenci za strojni oddelek se spre-jemajo v omejenem številu.

MARIBOR

Organizirajte aprovizacijo!

Ze pred časom smo v našem listu opozorili, da je znameniti pomanjkanje moke in da je moral radi tega že takrat nek pekovski moj-ster zapreti svojo pekarno. Med tem postaja stiska vedno hujša, radi česar grozi vsem pek-arnam zastoj, s tem pa seveda tudi pomanj-kanje kruha. Jasno je, da je kruh glavna pre-hrana vseh revnejših slojev, čeprav so se mo-rate številne družine radi naraščajoče druginje v zadnjem času omejiti tudi v pogledu te pre-hrane. Zastoj v pekarnah pa bo povzročil tudi brezposelnost med pekovskimi pomočniki, ki bodo s tem pomnožili že itak veliko brez-poselno armado v našem mestu. Posebna de-putacija konzumentov in pekovskih mojstrov je te dni na to opozorila tudi mestno poglavar-stvo, ki pa je, kakor poroča »Slovenec«, proti tem pojavom brez moči. — Vemo sicer, da mestno poglavarstvo ne more spremeniti raz-mer, ki so jih zakrivila drugi, toda tako brez moči pa mestno poglavarstvo vendarle ni, da

Pomanjkanje sladkorja. V zadnjem času je vedno hujše glede nabave sladkorja. Kakor smo informirani, bi bili mariborski veletrgovci morali dobiti okrog 15 vagonov sladkorja, pri-speli pa so samo trije vagoni, kar je seveda za potrebe Maribora in okolice mnogo prena-lo. Značilno je, da je že tudi lansko leto, baš v tem času zmanjkalo sladkorja, čeprav ga je bilo še nekoliko več na razpolago, kakor pa letos, ko ga trgovci in zadržke ne morejo do-baviti v večjih količinah in ga konzumenti do-be ponekod samo po četrtil kilograma. Baš se-daj pa gospodinjje vkuhavajo sadje in bi v to svrhu potrebovale več sladkorja kakor obi-čajno, pa si ga ne morejo nabaviti. Pred krat-kim so časopisi poročali, da je sladkorja v na-ši državi dovolj na razpolago in naj se gospo-dinje radi tega ne vznemirjajo po nepotrebnem. Zanimivo je, da v južnem delu naše države, pa tudi v banovini Hrvatski sladkorja nikjer ne primanjkuje in ga lahko konzumenti naba-vijo poljubne količine v vseh trgovinah. Kaza-lo bi torej, da bi pristojne oblasti, oziroma od-bor za pobiranje druginje to zadevo preiskal in razčistil, ker nikakor ne gre, da se vkljub vsem zaščitnim uredbam o pobiranju druginje lahko dogajajo take nerednosti. Vsak pameten konzument razume, da primanjkuje pri nas ko-lonijalnega blaga, nikakor pa ne more razume-ti, da primanjkuje domačih pridelkov in izdel-kov zlasti tudi sladkorja, katerega dovolj pri-delamo doma.

Ali bodo jabolka, ki bodo šla v inozem-stvo, cenejša, kot pa za domačo porabo? Tako se človek vprašuje, ko čita v časopisih vesti o tržnih cenah v naših mestih. Jabolka stanejo po din 4 do din 6 za kg. Nedavno tega pa smo čitali, da bodo izvozniki prodajali jabolka v Nemčijo po din 2.50 za kg in se jih bodo težko prodajali, ker je sadje tudi drugod dobro ob-rodilo, tako da Nemčija ni navezana na naš uvoz. V tej domnevi nas potrjuje tudi sklep Prizada, ki obljublja izvoznikom naših jabolk po din 25 nagrade za vsakih 100 kg jabolk iz-voženih v Nemčijo. — Ukremiti je treba, da bomo doma jedli naše sadje po istih cenah kot v inozemstvu, vsaj pa prepričati spe-kulacijo na račun konzumenta in tudi kmeta.

Bi bilo potrebno tudi v našem mestu. — Peki v našem mestu konkurirajo med seboj na ta način, da dajejo velik popust preproda-jalcem kruha. V Zagrebu so sedaj to vprašanje uredili tako, da bodo morali prepredajalci pro-dajati kruh za 50 para ceneje, kot pa ga pro-dajajo v pekarnah.

Mariborsko mestno poglavarstvo poziva vse trgovce z živili, da pri prodaji življenjskih po-trebščin vpoštevajo vse odjemalce enako. Ne sme se dogajati, da bi dobivali tisti, ki imajo dovolj sredstev na razpolago večje količine živil, dočim bi si jih manj premožni ne mogli nabaviti.

O odpisu davčnih zaostankov, ki se nanaša-jo na leto 1937 do 1939 bo v smislu uredbe z dne 22. decembra 1939 razpravljali o tozadev-nih prošnjah poseben odbor in sicer dne 7. septembra s pričetkom ob 8. uri v sobi št. 1 pri tukajšnji davčni upravi za mesto Maribor.

Zopet dvakratna dostava pošte dnevno. — Pred enim mesecem je bila, kakor v drugih mestih, tudi v Mariboru ukinjena popoldanska dostava pošte. Ravnateljstvo pošte v Ljublja-ni je odredilo, da se od 26. t. m. zopet do-stavlja pošta dopoldne in popoldne.

Nabava hrane. Na uradni deski mestnega vojaškega urada, Slomškov trg 11 je nabit oglas za nabavo ljudske hrane za štab utvr-divanja. Interesenti naj si zadevni oglas ogleda-jo med uradnimi urami.

Poplava Pesniške doline. Silni nalivj zadnjih dni so zopet povzročili poplavo Pesniške do-line, zaradi česar so kmetje utrpeli mnogo ško-de. Uničena je domala vsa ajda, oroso, repa itd., na travnike pa je voda nanesla mnogo peska in blata. Po povodnji oškodovani kmetje so potrebni nujne pomoči, ker sicer ne bodo mogli prenesti hudih udarcev, ki so jih jim prizadejale ujme v letošnjem letu. Predvsem pa je nujno potrebno, da se že enkrat začne z regulacijo Pesnice, ki že desetletja ob nalivih povzroča tamkajšnjemu prebivalstvu silno škodo.

se bodo sprejemale na Drž. tehnični srednji šoli (Aškrčeva 9) v Ljubljani v ponedeljek, dne 2. sep-tembra od 8. do 11. ure. Drugi pogoji so na razpolago v direkciji Drž. tehnične srednje šole v Ljubljani. Učenci za strojni oddelek se spre-jemajo v omejenem številu.

ne bi moglo ničesar ukreniti glede prehrane mesta. Ze ponovno smo opozarjali, da bi bilo neobhodno potrebno organizirati aprovizacijo in s tem zagotoviti vsaj najnujnejše življenjske potrebščine mestnemu in okolinskemu pre-bivalstvu. Pomanjkanje živil je pri nas povsem nepotrebno, ne oziraje se na izvoz v inozem-stvo. Prepričani smo, da je v naši državi še vedno na razpolago dovolj žita in moke, zla-sti pa krušne moke, le poiskati bi jo bilo tre-ba in odvzeti pijavkam in verižnikom, ki bo-gatijo na račun najbednejših ljudskih slojev, katerim je po večini kruh edina vsakdanja pre-hrana. — Med prebivalstvom se širi nezadovoljstvo, zato nikakor ni prav, da se ne podvzame vse, kar bi lahko preprečilo te ne-zdrave pojave pri nas. Ponovno apeliramo na pristojne oblasti, da nujno organizirajo apro-vizacijo in s tem preskrbijo prehrano prebi-valstvu.

Radi hudih nalivov zadnje dni so bila v Mari-boru vsa gradbena dela ustavljena. Tempera-tura je za ta letni čas nenavadno padla. Po Kamniških planinah je zapadel sneg.

Zaščitno cepljenje otrok proti davici, starih od 2 do 12 let, stalno bivajočih v Mariboru, se bo vršilo ponovno od 26. do 31. avgusta 1940. Kraj cepljenja: telovadnica dekliske meščanske šole I, Slomškov trg 17. Čas cepljenja: dnevno od 8. do 10. in od 15. do 17. ure, izvezemsi so-bote, dne 31. avgusta, ko se vrši cepljenje le predpoldan. K temu cepljenju morajo priti vsi otroci, ki so bili prvič cepljeni v času od 5. do 10. avgusta in vsi otroci, ki se prvega cepljenja radi bolezní ali odsotnosti niso mogli udeležiti. Dvakratno cepljenje je obvezno, ker samo-enkratno cepljenje ne zaščiti pred obolenjem za davico.

Tržne cene mesa: Teletina od 12 do 14 din, svinjsko meso s kostmi od 15 do 16 din, svinjsko meso izluščeno od 17 do 18 din, riba od 20 do 22 din, zajec 16 din, salo od 20 do 22 din, slanina od 18 do 20 din, pljuča 10 din, jetra 10 do 12 din, reberca od 15 do 16 din, glava od 8 do 10 din, kilogram, ledvice komad po 2 do 3 din, noge komad po 2 do 3 din.

CELJE

Kaj bo s kurivom? Pretekla zima je dovolj zgovorno dokazala, da je tudi kurivo ena iz-med najpotrebnejših življenjskih potrebščin, brez katerega pač ne more biti niti najubož-nejša družina. Ogromen porast cen kurivu, po-sebno pa drvam je glavni vzrok, da po drvarnicah manj imovitejših slojev vleče veter, ki skupno s prizadetimi kriči po preskrbi s ku-rivom. Meščani, za katere cena ne igra vloge, se dan za dnem prav pridno zalagajo in pol-nijo svoje drvarnice, med tem ko si delavci in nameščenci ne morejo nabavljati kuriva, niti ne sproti. Vsled pomanjkanja delovnih moči, ki so v pretežni večini na orožnih vajah, se se-daj z lahkoto prodajo drva kar v gozdu, na licu mesta, kar je glavni vzrok, da je dovoz v mesto manjši, odnosno skoro popolnoma izo-stal, ker mora pač kupec sam poskrbeti za prevoz. Kako se dvigne cena zaradi prevoza, vedo pač najbolj tisti, ki so primorani, da si belijo glave, kako priti do kuriva. Ako napo-vedene socialne reforme ne bi ugodno rešile tudi to vprašanje, bi nastalo veliko razočara-nje, kajti sedanje maksimirane cene drvam ni-kakor ne drže. Pričakuemo, da bodo mero-dajni vzeli navedeno vprašanje resno v pre-tres in olajšati skrb bednim, ki se vsak dan vprašujejo kaj bo s kurivom?

Obiralec hmelja primanjkuje. Tako tarnajo letos lastniki hmeljskih nasadov, ker se je vsled izrednih prilik prijavilo nekaj manj obi-ralcev kot običajno. Kakor čakajo mnoga so-cialna vprašanja ugodne rešitve, tako tudi pla-ča za obiranje hmelja kriči po zadovoljvi ure-ditvi. Saj je splošno znano, da so obiralci hme-lja skoro brezpravna rača, katero se še nikoli ni vprašalo, koliko zahteva za izvršeno delo, temveč se jim plača za akordno delo diktira-po skupnem dogovoru lastnikov hmelja. Kljub pomanjkanju delovnih moči, pa je ostala sta-ra meza, četudi se obetajo ugodne cene za hmeljski pridelek. Razumemo podjetnike, da si nočejo kvariti dobička s tem, da bi zvišali pla-če, vendar moramo ugotoviti, da bi bilo med brezposelnimi samo v Celju še dovolj obira-lev hmelja, ako bi se upoštevalo, da je treba delo pošteno plačati. Pri sedanjih brezposelno-sti pač nekako čudno zveni tarnanje, da obi-ralcev hmelja primanjkuje.

SV. LOVRENC NA POHORJU

Naš trg je zadnji čas dobil dokaj prikupno lice: cesta skozi trg je izravnan in posuta z drobnim porfirnim peskom. Večina hiš je lično prenovljenih. Znamenje sv. Miklavža so umak-nili s sredine ceste, kjer je oviral promet in ga postavili ob cesto v ličen nasad. Tudi cesta proti kolodvoru je v nekoliko boljšem stanju, kakor je bila nekoč, čeprav še vedno ni taka, kakor bi si jo želeli. To pa radi težkih vozil, ki jo uporabljajo. Tujcev pa letos v tem prijaz-nem kraju vseeno ni in tudi drugega zaslužka je malo.

Smrtna obsodba češkega delavca

Praga, dne 22. avgusta.

(ČTK.) Praški listi javljajo na prvi strani sledečo debelo tiskano vest:

Češki državljan Bohumil Horak, de-lavec iz Sezemje, ki ga je sodišče nem-ške vojske na Češkem obsodilo na smrt je bil obglavljen dne 21. avgusta 1940. Horak je v nekem oboroževalnem pod-jetju izražal Nemčiji sovražno mišlje-nje in je s sabotažnimi dejanji, ki so bila pravočasno odkrita, ogrožal vojno gospodarstvo.

Iz Češke

Novo češko politično vodstvo. Poročali smo, da je protektor razpustil organizacijo »Narodne zajednice« za okrožje Velike Praže. »Der Neue Tag« javlja sedaj, da bo v kratkem imenovano novo vodstvo 9. mož za »Narodno zajednico«, ki bo imelo nalogo, da povede češki narod v novo disciplinirano duhovno življenje, ki bo od-govarilo sedanjemu času.

Prepoved čeških krojev. ČTK javlja, da je vlada prepovedala vsako nošenje krojev češkim organizacijam kakršnekoli vrste. Izvzete so le požarne brambe, rešilni oddelki, športni dresi in podobne priznane človekoljubne ustanove.

Imena praških ulic. V Bubenču-Praha XIX so dobile ulice s prejšnjimi češkimi imeni sedaj sledeče označbe: Cesta Friderika Velikega, ge-nerala Kraussa, generala Röttigga, Cesarice Marije Terezije, Princa Evgena, Theodora Vörnera, Lützova, Vogeška, Wohlmutova, Wehrtova, Yor-kova, Ziednova; predmestje Dejvice pa nemških zaslužnih mož: Arndtova, Blücherova, Blücherov trg, Brahmsova, Brandlova, Brömsova.

Novo ulice v Praži-Dejvice. V predmestju Dejvice-Praha so dobile doslej češko označene ulice sledeče nemško-češke napise, večinoma po zaslugih predstaviteljev nemške kulture: Klauswitzova, Dörfelova, Fichtejeva, Gluckova, Neisemanova, Gražianova, Gdanska, Haenke-jeva, Kindermannova, Jansova, Kornova, Lau-beova, Leipzigerova, Listova, Metznerova, Müll-lichova, Riethova, Seydlitzova, Schliefenova, Schubertova, Steinova, Generala Röttigga in Theodora Körnera.

Znižana vožnja za delavce. Prometno ministr-stvo je dovolilo delavcem in njihovim rodbinam z mesečno plačo do 2000 kron mesečno znižanje voznine na povratku za 50 odst., če gredo na dopust. Delavci morajo vložiti na predpisanih tiskovinah prošnjo.

Nakupovalne ure za žide. Vlada je nedavno določila posebne ure, v katerih edino smejo židi kupovati v trgovinah. Sedaj pa opozarja vladni razglas, da smejo tudi židovske trgovine samo v teh omenjenih urah prodajati židom, ne pa kakor druge trgovine ostalim odjemalcem.

Smrtna nezgoda visokošolke. Iz Plzna je šla v okolico večja skupina visokošolske mladine na deželo pomagat pri žetvenih delih. Ko so peljali visoko naložen voz snopov domov, je 21 letna dijakinja padla pod voz in bila takoj mrtva.

Španski novinarji, ki so potovali po Nemčiji, so prišli tudi v Pražo, kjer jih je na kolodvoru razdravil tiskovni referent protektorja, SS-Hauptsturmführer Wolfram von Wohlmar.

Zopet prepovedan ples. Protektoratna vlada javlja, da je ponovna prepoved plesa v Nemčiji raztegnjena tudi na Češko in Moravo s takojš-njo veljavnostjo.

NAJNOVEJŠE VESTI

Radijskih pristojbin ni treba plačati prebi-valcem poplavljenih krajev, ako dokažejo s potrdilom policijskih oblasti, da vsled poplave niso živeli na svojih domovih in da jim je liše zalila voda.

Vojno poročilo iz Berlina pravi, da se je vr-nila neka podmornica, ki je potopila na svoji vožnji 46.170 ton ladij in vstevši prejšnjo vož-njo 88.400 ton. Neke podmornice pa je dne 25. avgusta v Kanalu potopila iz konvoja 30.000 ton ladij. Nemška letala so uničila letališče Portland. Angleška letala so dne 25. t. m. prvič bombardirala Berlin, brez načrta. Dne 25. avgusta je bilo sestreljenih 72 angleških letal, Nemci so zgubili 14. Nek letalec je sestrelil že 214 letal. Japonski časopisi poročajo, da so vojaške naprave v južni Angliji vse porašene.

O letalskem napadu na Berlin poroča CBC, da je bilo slišati v predmestjih velike eksplo-zije. Angleška letala so preletela tudi Hitler-jevo palačo. Alarm je trajal od 11. do 3. ure. Ves promet je bil ustavljen. Radio postaje so prenehale oddajati. V Leipzigu se morali ob-iskovalci vselejema presedeti poldruge ure v zakloniščih.

Številno sestreljenih letal nad Anglijo v nede-ljo, dne 25. avgusta znaša po angleških poro-čilih 54. 13 angleških letal je zgubljenih, piloti so se rešili. — Angleški zunanji minister Hal-lifax si je ogledal utrdbe okrog Dovra.

Nemška trgovinska delegacija je krenila v Moskvo, ker je po šestih mesecih treba pre-gledati trgovinsko pogodbo in jo izpopolniti.

484 židov so zaprli v Romuniji radi širjenja vznemirjujočih vesti.

Ameriški rušilci za Kanado. Štirje ameriški rušilci so prispeli v newyorško luko, odkoder bodo odpluli v Kanado in potem v Anglijo.

Sklepanje o uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Zedinjenih državah. Senat bo objavil svoj sklep dne 27. avgusta.

Prevoz trupa Trockega v Newyork ameri-ška vlada ni dovolila. Osební tajnik Trockega je radi tega vložil protest.

Iz Sanghata na Kitajskem so odšli škotski vojaški oddelki, kot poslednji angleški vojaki.

„Delavska Politika“ ne doblva nobenih subvencij, zato poravnaj naračnino!

Ljubljanski velesojem

od 31. avgusta
do 9. septembra

Razstava industrijskih in obrtnih izdelkov. Številne posebne razstave.

Žrebanje vstopnic obiskovalcev velesojemja.

Lepa darila: Motorno kolo, radijski aparat, šivalni stroj, harmonika, mnogo koles, preproge, brzoparilnik, pohištvo, otroški voz, žiček, ure, vino, žganje, pivo, rogaška slatina, kravate, izleti z parnikom v Kotor ter številna bivanja v zdraviliščih in letoviščih.

Polovična voznina na železnicah

11 ljudi treščilo z letalom v vrh Velebita

Vsi so mrtvi.

Dne 22. avgusta je odletelo z zagrebškega letališča proti Splitu potniško letalo »Aeroputa«, ki ga je krmaril najboljši pilot v državi, Striževski. Letalo je bilo poldruho uro po odletu v radiotelegrafski zvezi z letališčem v Zagrebu. Kmalu nato je vsaka zveza prenehala. Iz Splita so javili, da letalo, ki bi bilo moralo pristati pol ure na to na tamkaj. letališču, ni prispelo. Od tega časa je izginila za letalom vsaka sled. Sedaj so prispela poročila o usodi tega letala. Letalo je med poletom zašlo v nevihto. Mogoče je letelo prenizko ali pa ga je vihar pritiskal navzdol, da je treščilo ob skalnati greben Velebita. Razbitino letala je našel nek kmet 15 kilometrov daleč od vasi Medak, 20 metrov pod najvišjim vrhom Velebita.

V letalu je bilo poleg pilota in radiotelegrafista Petrovića še 9 potnikov, absolventka trgovske akademije iz Ljubljane Vika Otoničar, tajnik francoskega poslatništva Maurice Peyregne, švicarski književnik dr. Waldhausen z ženo, odvetnik dr. Vranić iz Zagreba z ženo, trgovec z usnjem Albert Hartman iz Zagreba z ženo, solastnica neke zagrebške tvrdke inž. Rechnitzerjeva in neki Weinberger.

Uradnik francoskega konzulata Peyregne se je hotel prepeljati z letalom iz Beograda v Sarajevo in Split, pa je letalo zamudil. Zato se je podal z brzovlakom ponoči v Zagreb, da je mogel jutraj z letalom proti Splitu. Ta človek je torej naravnost silil v smrt. Smrtno ponesrečeni odvetnik dr. Vranić in njegova žena sta bila šele dva meseca poročena.

Kmet, ki je našel letalo, bo dobil 10 tisoč dinarjev nagrade. Svojci ponesrečenih bodo pa prejeli po din 400.000 zavarovalnine za vsakega ponesrečenca.

Kotiček sodružic

Pred novim šolskim letom

V vseh delavskih in nameštenskih družinah je v navadi, da moške prepustijo vprašanje gospodinjstva in otroške vzgoje svojim ženam. Na plačilni dan izročijo uvidevnejši moške po navadi vso medzo ženi, žal pa je teh uvidevnejših mož malo, dočim večina izroči le del svojih prejemkov ženi in si po navadi pridrži več zase, kakor pa za preživljanje družine. Mnogo je seveda tudi takih, ki cesto po več mesecev ne izročijo ženi za preživljanje družine ničesar od svojih prejemkov, ker vse zapijejo v gostilnah in lokalih. Žene morajo torej prenasati vse skrbi, ki so v zvezi z gospodinjstvom in zlasti skrbeti tudi za otroke. Najhujše je seveda v tem pogledu pred pričetkom novega šolskega leta, ko je treba za obisk srednjih šol plačati razne takse, ki znašajo že za enega samega otroka precejšnjo vsoto, kjer pa je več otrok, so ti izdatki tako veliki, da jih delavski roditelji večinoma ne zmorejo. Prav take skrbi pa povzročajo materam tudi učenci osnovnih šol, ko jim je treba nabaviti knjige, zvezke itd. ter jih primerno obleči. Če je doslej to vprašanje povzročalo materam hude skrbi, bo letos tem hujše, ker je draginja silno narasla in čisto ni pri hiši najpotrebnejših sredstev za vsakdanji kruh. Otroci v svoji nerazodnosti terjajo seveda predvsem od mater vse te potreščine in nikakor ne morejo razumeti, ako jim mati ne more ustreči, zlasti, ker v šoli vidijo, da drugi otroci, ki imajo inovitejša starša, ne poznajo pomanjkanja. Lahko si predstavljamo, kako je pri srcu materi, ki mora odreči svojemu otroku najskromnejšo željo, ko jo prosi za košček kruha, da si bi ga bila tudi sama nujno potrebna. Poleg kruha pa morajo številne matere odreči še nešteto drugih malenkosti, ki bi jih otroci nujno potrebovali, čeprav stanejo le nekaj borih dinarčkov. Tam, kjer vrhu tega — čeprav družina nima najpotrebnejših sredstev za preživljanje — mož zapije poslednji dinar, je trpljenje ubogih mater še neprimerno hujše, ker vedo, da bi bilo lahko vsaj nekoliko boljše, če bi mož ne bil pijanec.

S tem, da se sicer skuša v časopisju povečevati družino in jo prikazovati kot svetišče, ki je podlaga civiliziranemu človeštvu, ni ničesar storjeno. Vsako leto se enkrat družba spomni tudi matere. Povečuje je v dnevnem tisku in na posebnih prireditvah, pozabi pa se na to mater med letom, zlasti pa ob pričetku šolske dobe, ko se prepusti materam vsa skrb za preživljanje družine in vzgojo otrok. Ugotoviti je treba, da se je v družinah organiziranih delavcev zadnja desetletja v tem pogledu mnogo, mnogo zboljšalo. Izo-

Posledice pomanjkanja bencina v Švici. Švicarski listi poročajo o silnem pomanjkanju bencina, vsled česar so morali skoro popolnoma omejiti ves promet osebnih avtomobilov. Prizadeti je na desettisoče mehanikov, prodajalcev bencina, delavcev v garažah itd. — Razen tega primanjkuje tudi premoža. Letošnje zimo bo imela Švica na razpolago samo 50 odstotkov normalne potrošnje premoža. Obstoja uredba, ki prepoveduje, da bi ljudje v prihodnji zimi kurili več kot eno sobo v stanovanju. Najbrž bodo morali ukiniti centralne kurjave v uradih ali pa vsaj omejiti njih delovanje na par ur na dan.

Koliko mora uvažati Anglija? Hitler je proglasil totalno blokado Anglije, kot jo je proglasil 21. novembra 1806 Napoleon Bonaparte iz Berlina. Kaj pomeni za Anglijo dovoz prehrane iz inozemstva in razvidno iz tehle podatkov: Anglija pridelala doma samo 39 odstotkov življenjskih potrebščin; pšenice pridelala samo 20 odstotkov, mesa mora uvoziti 52 odstotkov, masla za 15 milijard, jajc pa za 5 milijard dinarjev letno.

Delavska mati.

Prikuha iz mlade repe

Izvrstno prikuho lahko prirediš iz mlade repe. Liste repe oskubi pecljev, pri starejši repi vzami le srednje liste, za kuhanje pa vzami le malo vode. Nato sesekljaj in nekoliko časa kušaj na presnem maslu, kateremu dodaj malo sesekljane česna in zelene peteršilja. Zalij s par žlicami juhe ali krompirjeve in osoli po okusu. Dobra je tudi ta prikuha, če ji primešaš nekoliko kuhane mlade repe, zrezane na listke ali sesekljane. Glavice repe kušaj kar skupaj.

Sladka repa

Repo olup in zreži na male kocke. Razgrej malo masti, prideni košček stolčnega sladkorja, ko sladkor zarumeni, dodaj repo in pari tako dolgo, da postane mehka. Pari počasi, da se ne pripali.

Paradižniki z jajci

V kozici razgrej žlico olja, dodaj (če imaš) malo sesekljane slanine, še predno slanina zarumeni dodaj malo sesekljane čebule, sesekljane zelene peteršilja ter strok solje stlačene česna. Pol kilograma paradižnikov operi, olup, odstrani koščice, zreži na rezine in jih daj na cedilo, da se odteče voda. Paradižnike stresi v kozico, kušaj četrt ure, da se voda povpre. Ko so paradižniki mehki ubij 2-3 jajca, osoli in popraj, nekoliko časa mešaj, pazi, da se jed ne osuši. Tako pripravljene paradižnike porabiš lahko kot samostojno jed, ali pa daš zraven dušen riž, odnosno rezance.

Zelenjavo ohraniš svežo in sicer dalje časa, če jo spraviš v lončen lonec, katerega postavi v šrambi bolj na temno mesto.

Meso ohraniš sveže v toplih poletnih dneh, če ga zaviješ v platneno krpo in tako zavito daš med koruzno zrnje.

Surovo maslo se ne pokvari, če ga shraniš zavitega v temnem prostoru.

Delavski pravni svetovalec

Odgovornost radi varstva nad otroci (Smarje pri Jelšah)

Vprašanje: Svojo 7 letno hčerko sem imel na počitnicah pri sorodnikih. Sosedov 12 letni fant jo je nagovoril, da se je šla z njim voziti na leseno kolo. Pri tej vožnji po bregu je hčerka padla s kolesa in si zlomila levo roko v laktu in nad njim. Ali lahko od fantovih starišev zahtevam odškodnino za poškodbo?

Odgovor: Stariši odgovarjajo za škodo, ki jo storiijo njih otroci pod 14. leti, če je škodo pripisati malomarnemu nadzorstvu starišev. V predmetnem primeru gre za otroško igro odnosno zabavo in je verjetno škoda nastala le vsled nesrečnega naključja. Verjetno so tudi sorodniki nezadostno nadzorovali Vašo hčerko, da je šla na tako neprimerno vožnjo na lesenem kolesu, ki ga je prejkoslej vodil zato še neizkušen 12-letni fant. Če se je nesreča pripetila zgolj vsled nesrečnega naključja in ne vsled zanemarjenega nadzorstva, za poškodbo nihče ne odgovarja.

Sprejem vajenca na poskušnjo (Trbovlje)

Vprašanje: Mehanikarski mojster je sprejel mojega sina za vajenca na 14-dnevno poskušnjo. Radi tega je sin pustil stalno službo pri TPD. Po poskusni dobi je mojster sina odpustil, češ, da z njim ni zadovoljen. Kasneje ga je zopet povabil nazaj v uk, češ, da je bil napačno informiran o sinu. Temu povabilu se je sin odzval, toda ker mojstra ni našel doma, se je vrnil. Nato je sin še posebej pisal mojstru, kdaj naj nastopi, nakar mu je slednji odgovoril, da je sprejel v uk že drugega. Ali lahko zahtevam od mojstra odškodnino, ker je radi njegovega postopanja sin izgubil stalno službo pri TPD?

Za žolo: Šolske torbice, nahrbtnike, aktovke peresnice v veliki izbiri priporoča

Ivan Kravcs, Maribor, Aleksandrova 13

SE VEDNO KUPITE DOBRO IN POUKODNIH CENAH

Kopalke, nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). Volna, preja za strojna ročna dela. Kombineže, modrčke, srajce svilene in flor nogavice itd. Oblekce, platno, odeje, predpasnike, rute. Blago, perilo za ženske, moške, otroke. Šivilske potrebščine, galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26 (Poleg tržnice — Vodnikov trg).

O reformah in novem redu

Mnogo razpravljajo listi o napovedanih reformah. Tudi o novem redu vedo marsikaj povedati.

Na podlagi splošne situacije in izjav, ki so sicer nejasne, pa lahko posnemamo, da gre zaenkrat za nekatere gospodarske reforme in za izpremembo socialne zakonodaje.

V gospodarskem oziru so na vidiku kontrola uvoza in izvoza, regulacija cen in diriganje gospodarstva. Te stvari še ne pomenijo novega reda, ampak le poizkus podreditve gospodarstva državnih oblasti.

V socialno politični zakonodaji gre za to, da se omeje trenja med delavci in delodajalci avtoritativno. V ta namen naj bi se izpremenil zakon o minimalnih mezdah in postopek pri sporih glede mezd. Pravo do stavke naj bi se izločilo, vsi spori pa naj bi se poravnavali z obvezno arbitražo.

Reforme so tudi nameravane za socialnopolitične ustanove, kjer naj bi se izločilo razne volitve za samouprave ter preneslo pravico, da imenujejo samouprave, na zakonite korporacije, kakor se v praksi, že izjavljajo, izvaja že nekaj let.

Mi nimamo nobenih pomislov proti temu, če se gospodarstvo postavi na zdravo in pošteno podlago. Prav je, da se nekaj — pametnega ukrene.

Ne smatramo pa za pravilno, če gre reformna politika za tem, da izloči vpliv delavstva na socialno politiko in gospodarstvo, ali da bi se mu hotelo odvzeti še tisto malo pol. svobode, koalic. pravice in vpliv v njegovih ustanovah. »Gospodarstvo« bi seveda rado take reforme. Toda take reforme, ki bi kratile državljanom svobodo, bi ne bile pravilne in bi ne mogle koristiti državnih skupnosti.

Reforme so potrebne, ali morajo odgovarjati duhu razvoja, ker razvoj reakcije ne prenaša nikdar dolgo.

Reforme, da, toda reforme svobode in napredka.

75. letnica smrti dr. Semmelweissa, ki je odkril povzročitelja porodniške mrzlice, se je spominjal svet te dni. Njegovo odkritje je rešilo življenje tisočerm materam, ki so do tedaj umirale na porodih. Vsa modrost pa obstaja in tam, da mora babica ali pa zdravnik temeljito razkužiti sebe in orodje, predno nudi pomoč porodnici, ali pa gre od ene porodnice k drugi. Torej v bistvu gre za to, kar je za splošno medicino odkril tudi slavni Pasteur.

Ogromno potniško letalo. Med Ameriko in Evropo vozi veliko vodno letalo, ki tehtja 40.000 kg. V trupu letala je pet sob, prenaša lahko 5.000 kg pošte in prevaža po večini po 40 potnikov. S tem bremenom preleti letalo 6.000 km, in sicer največ 300 km na uro. Letalo ima 18 prostorov, dolgo je 30 metrov, široko pa 8,50 metrov. Čez krila je široko 48 metrov. Čez dan ima v njem prostora 74 potnikov, ponoči zaradi spanja pa 40.

To in ono

Letošnji Ljubljanski velesojem bo prirejen kot 47. razstavna prireditev. Trajal bo od 31. avgusta do 9. septembra. Obeta se nam več bogatih gospodarskih in drugih posebnih razstav. V splošnem delu bodo razstavljeni izdelki različnih industrijskih in obrtnih strok. Dobro bo zasledena živilska industrija, lep oddelek bo imelo stavbarstvo, kakor tudi glasbila, mnogo bo razstavljenih fine keramike, bižuterije, stekla in porcelana, obetajo se nam pa tudi razne privlačne novosti. Posebne, zaključene razstave bodo naslednje: Obširna bo pohištvena razstava. Mala obrt bo zastopana tako dobro, da bo tvorila že sama lepo obrtno razstavo. Posebno pozornost bo zbujala razstava o obrambi pred letalskimi napadi, kjer bo ponazorjena aktivna in pasivna obramba. Posebnost bo razstava pod naslovom »Zobna tehnika«, ki jo priredi Društvo zobnih tehnikov ob svoji 30 letnici. Zveza gospodinj bo priredila aktualno razstavo pod naslovom »Naša vsakdanja prehrana«. Mimo tega bodo prirejene še razstave: Cvetja in zelenjadi — Vrtnarski odsek SVD v Ljubljani. Motorna in brezmotorna letala ter modeli — Ljubljanski Aeroklub »Naša krila«. Perutnina, golobi, kunci — Društvo »Rejec malih živali« v Ljubljani. — Turizem — Zvezi za tujski promet v Ljubljani in v Mariboru. Likovna umetnost, ornitološka razstava. Dne 8. septembra bo tekmovalno jugoslovanskih harmonikarjev. Razstavljalci imajo prevozne in trošarinske olajšave. Na naših železnicah imajo obiskovalci velesojemja brezplačen povratek. Na postaji morajo kupiti razen vozovnice še rumeno železniško izkaznico za din 2. Vozne olajšave veljajo za dopotovanje od 26. avgusta do 9. septembra, za povratek od 31. avgusta do 14. septembra. Tudi letos bo imel velesojem prostrano zabavišče. Obljubljajo nam posebno zanimivost večerne predstave »Totega teatra«.

350 ton parafina morajo uvoziti izdelovalci sveč, sicer ne bodo ljudje v krajih, kjer ni elektrike in petroleja imeli s čim svetiti pozimi.

Očitki novi Franciji. Zadnji čas so nemški listi ponovno očitali novi francoski vladi v Vichyju, da še vedno plove v starih vodah. Sedaj so pričeli z enakimi očitki tudi italijanski listi. »Regime Fascista« piše, da se v zasedeni Franciji razvija vse v miru. Ljudje gredo za svojim delom in so pod nemškim vodstvom popolnoma zadovoljni. Nasprotno pa ni izključeno, da se bo nezasedeni del Francije vrnil že v par mesecih k stari židovskoframasonski politiki. Zato je treba največje previdnosti napram totalitarnemu režimu vlade v Vichyju. Ljudski tednik »Marianne« ima bajno čisto prav, če trdi, da ni mogoče tekem 48 ur spremeniti mišljenja 40 milijonov Francozov. Gospod Laval to dobro ve, pa vendar upa, da bo vlada Petaina učinkovala na totalitarni državi Nemčiji in Italiji. Uspeh pa bo samo negativen.

Tirolci iz nemške južne Tirolske, ki so se odselili v Nemčijo niso požgali svojih domov, kakor poroča agencija Štefani.

Ruski film »Peter Veliki«. Že par let kroži po Evropi in Ameriki kot eden najboljših filmov svetovne produkcije. Pravkar ga predvajajo v Švici, ter se baselska »National Zeitung« izredno pohvalno izraža o tem filmu, zlasti o predstavniku Carjeviča. »National Zeitung« pravi, da je ta film izredno značilen za tendence moderne ruske produkcije, ker v njem polagajo izredno važnost na podajanje posameznih oseb in ne toliko na dejanja skupin. Bilo bi želeli, da bi tudi pri nas čimprej predvajali ta zgodovinski film, ki nekako simbolizira tudi sedanjo rusko svetovno politiko.

Nemški pisatelji v Mehiki. DNB javlja, da so prejeli mehikansko državljanstvo nemški emigranti, pisatelji: Franc Werfel, Leonhard Franck, Konrad Heiden, Alfred Doeblin, Friderik Wolf, Walter Mehring, Ana Seghersova, Adrienna Thomasova, Alfred Kantorovič in drugi. DNB trdi, da je med temi večina židov in da vsled tega Mehiki čestita.